

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **M. B.**, zast. JUDr. Milanem Růžičkou, advokátem, se sídlem Pernerova 443, Pardubice, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 65, Praha 10, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 11. 2007, č. j. 10 Ca 15/2006 - 47, o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 29. 11. 2007, č. j. 10 Ca 15/2006 - 47, zamítl žalobu žalobce proti rozhodnutí žalovaného č. j. 550/737/OVSS-VI/05/Hd, ze dne 21. 11. 2005, a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Přezkoumávaným rozhodnutím žalovaný změnil rozhodnutí České inspekce životního prostředí ze dne 18. 7. 2003, č. j. 5/OV/5372/2003/Mk - P 14/03, kterým byla žalobci uložena pokuta ve výši 100 000 Kč takto: *Text výroku napadeného rozhodnutí začínající slovy „podle § 116“ a končící slovy „jednostotisíckorunčeských“ se nahrazuje textem: Podle ustanovení § 116 odst. 1 a § 122 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) ve znění zákona č. 76/2002 Sb., a zákona č. 320/2002 Sb., (dále jen vodní zákon) za porušení jiné povinnosti, konkrétně povinnosti dané ustanovením § 8 odst. 1 písm. a) bod 3. vodního zákona, ke kterému došlo využíváním energetického potenciálu povrchových vod na malé vodní elektrárně Petrkov v přesně nezjištěné době v únoru 2003 bez povolení, pokutu ve výši 70 000 Kč, slovy sedmdesát tisíc korun českých.* Žalovaný současně vyslovil, že v ostatním zůstává napadené rozhodnutí nezměněno.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel současně navrhl, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

Dne 23. 4. 2008 byla věc předložena Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přípisem ze dne 25. 4. 2008, č. j. 4 As 30/2008 - 91, vyzval stěžovatele k doplnění návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

V doplnění návrhu na přiznání odkladného účinku stěžovatel popsal své rodinné poměry s důrazem na svou aktuální finanční situaci. Konstatoval, že je samostatně hospodařící rolník, stará se o své hospodářství a okolní louky a vlastní rybník, který potřebuje nákladnou rekonstrukci, na niž má příslibenu 80% dotaci od státu. Rekonstrukci musí stěžovatel provést co nejrychleji, protože jeho manželka provozuje malou vodní elektrárnu, jejíž časově omezený provoz bude prodloužen po dobu rekonstrukce rybníka. Stěžovatel je s ohledem na vysoké výdaje ve ztrátě, jeho manželka má příjem ze zaměstnání cca 30 000 Kč měsíčně a nepravidelný příjem z provozu vodní elektrárny. Stěžovatel s manželkou splácí úvěr na nákup hospodářství, kde současně bydlí, cca 21 700 Kč měsíčně, a sám splácí další pokutu od České inspekce životního prostředí ve výši 120 000 Kč po 5000 Kč měsíčně. Stěžovatel má tři děti a stará se o svého invalidního otce. Pokud by byla pokuta vymáhána, ohrozilo by to podnikání stěžovatele i provoz malé vodní elektrárny, kterou provozuje jeho manželka. Kvůli úvěrům by to mohlo ohrozit také jejich bydlení, tj. základní životní potřeby stěžovatele a jeho rodiny, včetně plnění vyživovací povinnosti k dětem. S ohledem na tyto skutečnosti má stěžovatel za to, že neprodlžený výkon napadeného rozhodnutí by pro něj a pro jeho rodinu znamenal nenahraditelnou újmu.

Žalovaný se k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nevyjádřil, vyslovil pouze svůj nesouhlas.

Podle § 107 s. ř. s. kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 4 se užíje přiměřeně. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nenahraditelnou újmu, přiznání odkladného účinku se nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob a není v rozporu s veřejným zájmem.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu *rozhodnutí o přiznání odkladného účinku žalobě a o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou svou podstatou rozhodnutími předběžné povahy a nelze v nich předjímat rozhodnutí o věci samé. Proto nelze při rozhodování podle § 73 odst. 2 a § 107 s. ř. s. vždy učinit jednoznačný (konečný) závěr, že správní rozhodnutí má za následek újmu pro žalobce či stěžovatele. Postačuje předpoklad žalobcem (stěžovatelem) tvrzené nenahraditelné újmy* (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, publikované ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 1072/2007).

Smyslem institutu odkladného účinku je pozastavení účinků napadeného soudního či správního rozhodnutí, což znamená, že podle takového rozhodnutí nelze postupovat, ani je realizovat. Tímto institutem má být docíleno toho, aby ve správním soudnictví, v němž se přezkoumávají pravomocná (a tedy zásadně vykonatelná) správní rozhodnutí, bylo možno výjimečně dosáhnout toho, aby po dobu přezkumu napadené správní rozhodnutí nebylo vykonatelné, resp. nezakládalo jiné právní následky. V určitých výjimečných situacích, jejichž materiální podmínky jsou definovány v citovaném § 73 odst. 2 in fine s. ř. s., je totiž nutno „zmrazit“ stav věcí v době „před“ napadeným správním

rozhodnutím, neboť po jejich vykonání by bylo nemožné nebo neúměrně obtížné vrátit stav věcí do podoby „před“ tímto rozhodnutím, ačkoli by bylo v rámci soudního přezkumu shledáno nicotným, či nezákonným a zrušeno. V těchto výjimečných situacích je po dobu trvání přezkumného soudního řízení nutno výkon, případně jiné právní následky napadeného správního rozhodnutí pozastavit, protože v opačném případě by samotné přezkumné řízení soudní ztratilo podstatnou část svého základního smyslu, jímž je nepochybně bránit tomu, aby právní poměry osob byly upraveny či ovlivněny nezákonnými rozhodnutími veřejné správy.

Za těchto výjimečných situací je nutno dát přednost riziku opožděného účinku napadeného správního rozhodnutí před rizikem spojeným s eventualitou účinků rozhodnutí, které může být následně zrušeno.

Skutečnosti uváděné stěžovatelem svědčí o tom, že okamžitý výkon napadeného rozhodnutí a přezkoumávaného rozhodnutí žalovaného, které stěžovateli ukládá zaplatit pokutu ve výši 70 000 Kč, by pro stěžovatele mohl znamenat nenahraditelnou újmu v podobě problémů s podnikáním, rizika ztráty bydlení a ohrožení plnění vyživovací povinnosti stěžovatele vůči jeho dětem. Důvody uváděné stěžovatelem na podporu vyhovění jeho návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, jsou tedy podle názoru Nejvyššího správního soudu způsobilé vyvolat úvahu o přiznání odkladného účinku.

Nejvyšší správní soud rovněž zvažoval, zda se odkladný účinek přiznaný kasační stížnosti nemůže nepřiměřeným způsobem dotknout nabytých práv třetích osob a zda není v rozporu s veřejným zájmem. Žalovaný svůj nesouhlas s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nijak nezduvodnil a Nejvyšší správní soud sám žádné překážky bránící přiznání odkladného účinku neshledal.

Se zřetelem k výše uvedenému a vzhledem k tomu, že byly naplněny podmínky pro přiznání odkladného účinku, Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že kasační stížnosti podané stěžovatelem proti rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 10 Ca 15/2006 - 47, ze dne 29. 11. 2007, odkladný účinek přiznal.

Závěrem Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že přiznaný odkladný účinek působí nejen ve vztahu k napadenému rozsudku Městského soudu v Praze, ale odkládá rovněž vykonatelnost žalobou napadeného správního rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud současně připomíná, že podle § 72 odst. 4 s. ř. s. usnesení o přiznání odkladného účinku může soud i bez návrhu usnesením zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. května 2008

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu